

TARMOQLAR HAQIDA UMUMIY TUSHUNCHА

Umarov Nuriddin Yusuf o'g'li

Uchquduq tuman kasb-hunar maktabi maxsus fan o'qituvchisi

Fan nomi: Kompyuter tizimlarining dasturiy ta'minoti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada tarmoqlar haqida umumiyl tushuncha, tarmoqlarni tahlil qilinishi, kompyuter tarmoqlari borasidagi tadqiqotlar, so'nggi yillarda tarmoqlarning tezlanishi haqida batafsil bayon qilingan.*

Kalit so'zlar: *Kompyuter tarmoqlari, simsiz aloqa tarmoqlari, tarmoq funksiyalari, texnologik ko'nikmalar, internet tarmoqlari, ommaviy axborot vositalari.*

KIRISH

Respublikamizda kompyuter texnikasi bilan bog'liq bo'lган muassasalarning tashkil qilinishi, ularning yo'naliishlari bu sohada faoliyat ko'rsatayotgan, vatandoshlarimiz har biri kompyuter va kompyuter tarmoqlaridan foydalanishni biliishi davr talabiga aylanmoqda.

Kompyuterdan turli masalalarni hal qilishda foydalanish mumkin. Hozirgi kunda kompyuterlarni yagona tarmoqqa ulab, ular o'rtasida ma'lumot almashishni tashkil etish rivojlanib bormoqda. Xo'sh, tarmoqning o'zi nima? Uning qanday turlari bor? Internet, Intranet, Elektron aloqa kabi tushunchalar nimani anglatishi, ularning tehnik, dasturiy, axborotli ta'minotini nimalar tashkil qilishi, ularning yaratilishi va ishlashi, ahamiyatini anglash hamda bevosita ishlay olish ko'nikmalariga ega bo'lish, hozirgi jamiyatning har bir a'zosi uchun muhumdir. Axborot almashish uchun magnit va kompakt disklaridan foydalanish yoki boshqa kompyuterlar bilan umumiyl tarmoqqa ulanish kerak bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Kompyuter tarmog'i-bu apparat va dasturiy tashkil etuvchilardan iborat bo'lган, hamda birgalikda kelishilgan holda ishlaydigan murakkab kompleksdir.

Kompyuter tarmog'ini tashkil etuvchilari quyidagi to'rt qatlamdan biriga tegishli bo'lishi mumkin:

- 1.Kompyuterlar;
- 2.Kommunikatsion qurilmalar;
- 3.Operatsion tizimlar;
- 4.Tarmoq ilovalari.

Hozirgi paytda birinchi qatlam vositalari sifatida imkoniyatlari o'rtacha bo'lgan shaxsiy kompyuterlardan tortib, to maynfremlar va super kompyuterlargacha bo'lgan kompyuterlar qo'llanib kelmoqda.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, bugungu kunda kompyuter tarmoqlarini tahlil qilinishi natijasida kompyuter tizimlariga kirib kelayotgan tushunchalar, ya'ni kompyuter tarmoqlarini va internet tarmoqlarini bir-biriga o'zaro bog'liqligi kompyuter tarmoqlarining uzviy bog'liq qismi sanaladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

- 1.S.S.Qosimov.Axborot texnologiyalari.O'quv qo'llanma "Aloqachi", 2006.
2. T.Z. Teshaboyev Axborot kommunikatsiya texnologiyalari va telekommunikatsiya. 2019.
- 3.S.K.G'aniyev, M.M.Karimov.Hisoblash sistemalariga tarmoqlarida informatsiya himoyasi va boshqalar.